

Konventa për mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore

---

ndryshuar me Protokollet Nr. 11 dhe 14

shoqëruar nga Protokollet Nr. 1, 4, 6, 7, 12 e 13

Varianti shqip
Përkthim

Teksti i Konventës është ndryshuar sipas dispozitave të Protokollit Nr. 14 (CETS Nr. 194) duke filluar nga data e hyrjes së tij në fuqi më 1 qershor 2010.

Teksti i Konventës është ndryshuar sipas dispozitave të Protokollit Nr. 3 (ETS Nr. 45), i cili hyri në fuqi më 21 shtator 1970, të Protokollit Nr. 5 (ETS Nr. 55), i cili hyri në fuqi më 20 dhjetor 1971 dhe të Protokollit Nr. 8 (ETS Nr. 118), i cili hyri në fuqi më 1 janar 1990 dhe përfshiu gjithashtu tekstin e Protokollit Nr. 2 (ETS Nr. 44) i cili, në përputhje me Nenin 5, paragrafin 3 të tij, ka qenë pjesë përbërëse e Konventës që në datën e hyrjes së saj në fuqi më 21 shtator 1970. Të gjitha dispozitat që janë ndryshuar dhe shtuar nga këto Protokolle janë zëvendësuar nga Protokollin Nr. 11 (ETS Nr. 155) që nga data e hyrjes së tij në fuqi më 1 nëntor 1998. Që nga kjo datë, Protokollin Nr. 9 (ETS Nr. 140), i cili hyri në fuqi më 1 tetor 1994, është shfuqizuar.

Sekretariati i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut
Qershor 2010

Konventa për mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore

Rome, 4.XI.1950

Qeveritë nënshkruese, anëtare të Këshillit të Evropës,

Duke pasur parasysh Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut, të shpallur nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara më 10 dhjetor 1948;

Duke pasur parasysh, se kjo Deklaratë ka për qëllim të sigurojë njohjen dhe zbatimin universal dhe efektiv të të drejtave të shpallura në të;

Duke pasur parasysh se qëllimi i Këshillit të Evropës është që të realizojë një bashkim më të ngushtë midis anëtarëve të tij dhe se një nga mjetet për të arritur këtë qëllim është mbrojtja dhe zhvillimi i të drejtave të njeriut dhe i lirive themelore;

Duke ripohuar besimin e tyre të thellë në këto liri themelore që përbëjnë themelet e drejtësisë dhe të paqes në botë, ruajtja e të cilave mbështetet kryesisht mbi një regjim politik demokratik nga

njera anë, dhe nga ana tjetër mbi një kuptim dhe respektim të përbashkët të të drejtave të njeriut nga të cilat varen;

Të vendosura, si qeveri të shteteve evropiane, që shtyhen nga e njëjta frymë dhe që kanë një trashëgimi të përbashkët idealesh, traditash politike, lirie dhe shteti të së drejtës, për të marrë masat fillestare për zbatimin e përbashkët të disa prej të drejtave të shpallura në Deklaratën Universale;

Kanë rënë dakort sa më poshtë:

Neni 1

Detyrimi për të respektuar të drejtat e njeriut

Palët e Larta Kontraktuese i sigurojnë çdokujt brenda juridiksionit të tyre të drejtat dhe liritë e përcaktuara në Titullin I të kësaj Konvente.

Titulli I

Të drejtat dhe liritë

Neni 2

E drejta për jetën

1. E drejta e çdo njeriu për jetën mbrohet me ligj. Askujt nuk mund t'i merret jeta qëllimisht, me përjashtim të rastit kur zbatohet një vendim gjyqësor me vdekje, pas dënimit për një krim për të cilin ky dënim është parashikuar me ligj.

2. Marrja e jetës nuk konsiderohet të shkaktohet në kundërshtim me këtë nen në rastet kur ajo vjen si pasojë e përdorimit të forcës, që është jo më shumë se absolutisht e nevojshme:

- në mbrojtje të çdo personi nga dhuna e paligjshme;
- për të kryer një arrestim të ligjshëm ose për të parandaluar arratisjen e një personi të cilit i është hequr liria ligjërisht;
- për të kundërshtuar, në përputhje me ligjin, një trazirë ose kryengritje.

Neni 3

Ndalimi i torturës

Askush nuk mund t'i nënshtrohet torturës ose dënimeve ose trajtimeve çnjerëzore ose poshtëruese.

Neni 4

Ndalimi i skllavërisë dhe i punës së detyruar

1. Askush nuk do të mbahet në skllavëri ose në robëri.
2. Askush nuk do të shtrëngohet të kryejë një punë me dhunë ose të detyruar.
3. Në kuptim të këtij neni, termi "punë e kryer me dhunë ose e detyruar", nuk përfshin:
  - a. çdo lloj pune që i kërkohet të kryejë zakonisht një personi të ndaluar në kushtet e parashikuara nga neni 5 i kësaj Konvente ose gjatë liritimit të tij me kusht;
  - b. çdo lloj shërbimi i karakterit ushtarak ose, në rastin e kundërshtarëve të ndërgjegjes në vendet ku kundërshtimi i ndërgjegjes është i njohur me ligj, shërbimi që kryhet në vend të shërbimit ushtarak të detyrueshëm;
  - c. çdo lloj shërbimi që kërkohet në rast krizash ose fatkeqësish, që kërcënojnë jetën ose mirëqenien e bashkësisë;
  - d. çdo lloj pune ose shërbimi që është pjesë e detyrimeve normale qytetare.

Neni 5

E drejta për liri dhe siguri

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë e të sigurisë personale. Askujt nuk mund t'i hiqet liria, me përjashtim të rasteve që vijojnë dhe në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj:
  - a. kur burgoset ligjërisht pas një dënimi të dhënë nga një gjykatë kompetente;
  - b. kur arrestohet ose ndalohet ligjërisht për moszbatim të një urdhri të dhënë nga gjykata në përputhje me ligjin ose për të garantuar përmbushjen e një detyrimi të parashikuar nga ligji;
  - c. kur arrestohet ose ndalohet ligjërisht për t'u çuar përpara autoritetit gjyqësor kompetent pas dyshimit të arsyeshëm se ka kryer një vepër penale ose kur çmohet në mënyrë të arsyeshme e nevojshme për të parandaluar kryerjen prej tij të veprës penale ose largimin e tij pas kryerjes së saj;
  - d. kur një i mitur ndalohet ligjërisht për qëllim edukimi të mbikqyrur ose për ndalimin e tij të ligjshëm me qëllim që të

çohet përpara autoritetit kompetent ligjor;

e. kur ndalohet ligjërisht për të parandaluar përhapjen e sëmundjeve ngjitëse, të personave të sëmurë mendërisht, alkoolistëve, narkomanëve ose endacakëve;

f. kur arrestohet ose ndalohet ligjërisht me qëllim që të ndalohet hyrja e tij e paautorizuar në atë vend, ose nëse kundër tij është duke u kryer një procedurë dëbimi ose ekstradimi;

2. Çdo person i arrestuar duhet të informohet brenda një afati sa më të shkurtër dhe në një gjuhë që ai e kupton për arsyet e arrestimit të tij dhe në lidhje me çdo akuzë që i bëhet.

3. Çdo person i arrestuar ose i paraburgosur në rrethanat e parashikuara në paragrafin 1/c të këtij neni duhet të çohet menjëherë përpara një gjyqtari ose një zyrtari tjetër të autorizuar me ligj për të ushtruar funksione gjyqësore dhe ka të drejtë të gjykohet brenda një afati të arsyeshëm ose të lirohet në gjykim e sipër. Lirimi mund të kushtëzohet nga garanci për t'u paraqitur para gjykatës.

4. Çdo person, të cilit i është hequr liria me arrestim ose me burgim, ka të drejtë të bëjë ankim në gjykatë me qëllim që kjo e fundit të vendosë, brenda një afati të shkurtër, për ligjshmërinë e burgimit të tij dhe të urdhërojë lirimin, në qoftë se burgimi është i paligjshëm.

5. Çdo person që arrestohet ose burgoset në kundërshtim me dispozitat e këtij neni ka të drejtën për të kërkuar dëmshpërblim.

Neni 6

E drejta për një proces të rregullt

1. Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë si për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile, ashtu edhe për bazueshmërinë e çdo akuze penale në ngarkim të tij. Vendimi duhet të jepet publikisht, por prania në sallën e gjykatës mund t'i ndalohet shtypit dhe publikut gjatë tërë procesit ose gjatë një pjese të tij, në interes të moralit, të rendit publik ose

sigurisë kombëtare në një shoqëri demokratike, kur kjo kërkohet nga interesat e të miturve ose mbrojtja e jetës private të palëve në proces ose në shkallën që çmohet tepër e nevojshme nga gjykata, kur në rrethana të veçanta publiciteti do të dëmtonte interesat e drejtësisë.

2. Çdo person i akuzuar për një vepër penale prezumohet i pafajshëm, derisa fajësia e tij të provohet ligjërisht.

3. Çdo i akuzuar për një vepër penale ka të drejtat minimale të mëposhtme:

a. të informohet brenda një afati sa më të shkurtër, në një gjuhë që ai e kupton dhe në mënyrë të hollësishme, për natyrën dhe për shkakun e akuzës që ngrihet ndaj tij;

b. t'i jepet koha dhe lehtësitë e përshtatshme për përgatitjen e mbrojtjes;

c. të mbrohet vetë ose të ndihmohet nga një mbrojtës i zgjedhur prej tij, ose në qoftë se ai nuk ka mjete të mjaftueshme për të shpërblyer mbrojtësin, t'i mundësohet ndihma ligjore falas kur këtë e kërkojnë interesat e drejtësisë;

d. të pyesë ose të kërkojë që të merren në pyetje dëshmitarët e akuzës dhe të ketë të drejtën e thirrjes dhe të pyetjes të dëshmitarëve në favor të tij, në kushte të njëjta me dëshmitarët e akuzës;

e. të ndihmohet falas nga një përkthyes në qoftë se nuk kupton ose nuk flet gjuhën e përdorur në gjyq.

Neni 7

Nuk ka dënim pa ligj

1. Askush nuk mund të dënohet për një veprim ose një mosveprim që, në momentin kur është kryer, nuk përbënte vepër penale sipas të drejtës së brendshme ose ndërkombëtare. Po ashtu, nuk mund të jepet një dënim më i rëndë se ai që ishte i zbatueshëm në momentin kur është kryer vepra penale.

2. Ky nen nuk do të ndikojë mbi gjykimin dhe dënimin e një personi për një veprim ose mosveprim, i cili, në momentin kur është kryer, quhej vepër penale sipas parimeve të përgjithshme të së drejtës, të njohura nga kombet e qytetëruara.

Neni 8

E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare

1. Çdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij private dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij.

2. Autoriteti publik nuk mund të ndërhyjë në ushtrimin e kësaj të drejte, përveçse në shkallën e parashikuar nga ligji dhe kur është e nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit publik, shëndetit ose moralit ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve.

Neni 9

Liria e mendimit, e ndërgjegjes dhe e fesë

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë së mendimit, të ndërgjegjes e të fesë; kjo e drejtë nënkupton lirinë për të ndryshuar fenë ose besimin dhe lirinë, qoftë individualisht ose kolektivisht, publikisht ose privatisht nëpërmjet kultit, mësimdhënies, praktikave dhe kryerjes së riteve.

2. Liria e shfaqjes së fesë ose besimeve të dikujt nuk mund t'i nënshtrohet kufizimeve të tjera, përveç atyre të parashikuara nga ligji dhe që përbëjnë masa të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit publik, të shëndetit ose të moralit ose për mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të të tjerëve.

Neni 10

Liria e shprehjes

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë së shprehjes. Kjo e drejtë përfshin lirinë e mendimit dhe lirinë për të marrë ose për të dhënë informacione dhe ide pa ndërhyrjen e autoriteteve publike dhe pa marrë parasysh kufijtë. Ky nen nuk i ndalon Shtetet që të kërkojnë licencimin e ndërmarrjeve të transmetimit audio, kinematografik ose televiziv.

2. Ushtrimi i këtyre lirive që përmban detyrime dhe përgjegjësi, mund t'u nënshtrohet atyre formaliteteve, kushteve, kufizimeve ose sanksioneve të parashikuara me ligj dhe që janë të nevojshme në një shoqëri demokratike,

në interes të sigurisë kombëtare, integritetit territorial ose sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për mbrojtjen e shëndetit ose të moralit, për mbrojtjen e dinjitetit ose të të drejtave të të tjerëve, për të ndaluar përhapjen e të dhënave konfidenciale ose për të garantuar autoritetin dhe paanshmërinë e pushtetit gjyqësor.

Neni 11

Liria e tubimit dhe e organizimit

1. Çdokush ka të drejtën e lirisë së tubimit paqësor dhe të organizimit me të tjerët, duke përfshirë të drejtën e themelimit me të tjerë të sindikatave dhe të pjesëmarrjes në to për mbrojtjen e interesave të tij.

2. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk mund t'u nënshtrohet kufizimeve të tjera përveç atyre që parashikohen me ligj dhe që janë të nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë kombëtare ose sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për ruajtjen e shëndetit ose të moralit, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe të lirisë të të tjerëve. Ky nen nuk ndalon kufizime të ligjshme të ushtrimit të këtyre të drejtave nga pjesëtarë të forcave të armatosura, të policisë ose të administratës shtetërore.

Neni 12

E drejta për t'u martuar

Burri dhe gruaja që kanë mbushur moshën për martesë kanë të drejtë të martohen dhe të krijojnë familje sipas ligjeve kombëtare që rregullojnë ushtrimin e kësaj të drejte.

Neni 13

E drejta për zgjidhje efektive

Çdokush, të cilit i janë shkelur të drejtat dhe liritë e përcaktuara në këtë Konventë, ka të drejtën e një zgjidhjeje efektive para një organi kombëtar, pavarësisht se shkelja është kryer nga persona që veprojnë në përmbushje të funksioneve të tyre zyrtare.

Neni 14

Ndalimi i diskriminimit

Gëzimi i të drejtave dhe i lirisë të

përcaktuara në këtë Konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, mendimet politike ose çdo mendim tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo status tjetër.

Neni 15

Derogimi në rastet e gjendjes së jashtëzakonshme

1. Në rast lufte ose rreziku tjetër publik që i kanoset jetës së kombit, çdo Palë e Lartë Kontraktuese mund të marrë masa që iu shmangen detyrimeve të parashikuara nga kjo Konventë, vetëm për atë që e kërkon situata, me kusht që këto masa të mos jenë të papajtueshme me detyrimet e tjera sipas të drejtës ndërkombëtare.

2. Dispozita e mësipërme nuk lejon asnjë shmangie si nga neni 2, me përjashtim të rastit të vdekjes që vjen si pasojë e akteve të ligjshme të luftës, ashtu edhe nga nenet 3, 4 (paragrafi 1) dhe 7.

3. Çdo Palë e Lartë Kontraktuese që ushtron këtë të drejtë derogimi e mban plotësisht të informuar Sekretarin e Përgjithshëm të Këshillit të Evropës për të gjitha masat e marra dhe arsyet pse ato janë marrë. Gjithashtu, ajo duhet të informojë Sekretarin e Përgjithshëm të Këshillit të Evropës për datën në të cilën këto masa kanë humbur fuqinë dhe dispozitat e Konventës vihen sërish në zbatim të plotë.

Neni 16

Kufizime ndaj veprimtarisë politike të të huajve

Asnjë nga dispozitat e neneve 10, 11 dhe 14 nuk mund të konsiderohet se u ndalon Palëve të Larta Kontraktuese që të vendosin kufizime ndaj veprimtarisë politike të të huajve.

Neni 17

Ndalimi i shpërdorimit të të drejtave

Asnjë nga dispozitat e kësaj Konvente nuk mund të interpretohet se i jep një Shteti, grupimi ose individ, të drejtë që të përfshihet në ndonjë veprimtari ose të kryejë ndonjë akt që synon cënimin e të

drejtave dhe lirive të përcaktuara në këtë Konventë ose kufizime më të gjera të këtyre të drejtave ose lirive sesa është parashikuar në Konventë.

Neni 18

Kufiri i zbatueshmërisë së kufizimeve të të drejtave

Kufizimet e lejuara sipas kësaj Konvente ndaj të drejtave dhe lirive të sipërpërmendura nuk do të zbatohen për qëllime të ndryshme nga ato për të cilat janë parashikuar.

Titulli II

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut

Neni 19

Krijimi i Gjykatës

Për të siguruar respektimin e zotimeve të ndërmarra nga Palët e Larta Kontraktuese të kësaj Konvente dhe nga Protokollet e saj, krijohet Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, në vijim referuar si "Gjykata". Ajo funksionon në mënyrë të përhershme.

Neni 20

Numri i gjyqtarëve

Gjykata përbëhet nga një numër gjyqtarësh i barabartë me numrin e Palëve të Larta Kontraktuese.

Neni 21

Kriteret e ushtrimit të funksioneve

1. Gjyqtarët duhet të kenë cilësi të larta morale dhe të kenë kualifikimet e kërkuara për emërim në poste të larta gjyqësore ose të jenë juristë me njohuri të afirmuara.
2. Gjyqtarët janë anëtarë të Gjykatës në cilësinë e individit.
3. Gjatë mandatit të tyre gjyqtarët nuk duhet të ushtrojnë ndonjë aktivitet që është i papajtueshëm me pavarësinë e tyre, paanësinë ose me kërkesat e një mandati të plotë; të gjitha çështjet që dalin nga zbatimi i këtij paragrafi do të zgjidhen nga Gjykata.

Neni 22

Zgjedhja e gjyqtarëve

Gjyqtarët zgjidhen nga Asambleja Parlamentare në lidhje me çdo Palë

Kontraktuese me shumicën e votave të hedhura nga një listë me tre kandidatë të emëruar nga Pala Kontraktuese.

Neni 23

Kohëzgjatja e mandatit

1. Gjyqtarët zgjidhen për një afat prej nëntë vjetësh. Ata nuk mund të rizgjidhen.
2. Mandati i gjyqtarëve përfundon kur ata arrijnë moshën 70 vjeç.
3. Gjyqtarët qëndrojnë në detyrë derisa të zëvendësohen. Megjithatë, ata vazhdojnë me shqyrtimin e çështjeve që kanë marrë në dorë.
4. Nuk mund të largohet nga detyra asnjë gjyqtar, nëse gjyqtarët e tjerë nuk vendosin me një shumicë prej dy të tretave se ai gjyqtar nuk ka përmbushur kushtet e caktuara.

Neni 24

Sekretaria dhe relatorët

1. Gjykata ka një sekretari, funksionet dhe rregullat e së cilës përcaktohen në rregulloren e Gjykatës.
2. Kur trupi gjykues përbëhet nga një gjyqtar, Gjykata asistohet nga relatorët që funksionojnë nën autoritetin e kryetarit të Gjykatës. Ata janë pjesë e sekretarisë së Gjykatës.

Neni 25

Gjykata me përbërje të plotë

Gjykata Plenare:

- a. zgjedh kryetarin e saj dhe një ose

- dy nënkryetarë për një periudhë prej tre vjetësh; ata mund të rizgjidhen;
- b. krijon Dhomat, për një afat të caktuar;
- c. zgjedh Kryetarët e Dhomave të Gjykatës, të cilët mund të rizgjidhen;
- d. miraton rregulloren e Gjykatës;
- e. zgjedh Sekretarin e Gjykatës dhe një ose më shumë Nënsekretarë;
- f. bën çdo kërkesë në pajtim me nenin 26 paragrafi 2.

Neni 26

Trupi gjykues me një gjyqtar, komitetet, Dhomat dhe Dhoma e Madhe

1. Gjykata i shqyrton çështjet e sjella para saj në trup gjykues me një gjyqtar, në komitete me tre gjyqtarë, në Dhoma me shtatë gjyqtarë dhe në Dhomën e Madhe me shtatëmbëdhjetë gjyqtarë. Dhomat e Gjykatës formojnë komitete për një periudhë të caktuar kohe.
2. Me kërkesë të Gjykatës plenare, Komiteti i Ministrave, me vendim të njëzëshëm dhe për një periudhë të caktuar kohe, mund ta ulë në pesë numrin e gjyqtarëve në Dhoma.
3. Trupi gjykues i përbërë me një gjyqtar nuk shqyrton asnjë kërkesë kundër Palës së Lartë Kontraktuese në emër të së cilës ai është zgjedhur.
4. Gjyqtari që është zgjedhur në emër të Palës së Lartë Kontraktuese të interesuar merr pjesë si anëtar i Dhomës ose Dhomës së Madhe kryesisht. Nëse nuk ka të zgjedhur ose nëse gjyqtari nuk është në gjendje të marrë pjesë, në cilësinë e gjyqtarit merr pjesë një person i zgjedhur nga kryetari i Gjykatës nga një listë e dhënë paraprakisht nga ajo Palë.
5. Dhoma e Madhe ka në përbërje të saj edhe kryetarin e Gjykatës, zëvendëskryetarët, kryetarët e Dhomave ose gjyqtarë të tjerë të zgjedhur në pajtim me rregulloren e Gjykatës. Nëse në Dhomën e Madhe vjen një çështje në bazë të nenit 43, në Dhomën e Madhe nuk merr pjesë asnjë nga gjyqtarët e Dhomës që ka dhënë vendimin, me përjashtim të kryetarit të Dhomës dhe gjyqtarit që merrte pjesë në emër të Palës së Lartë Kontraktuese të interesuar.

Neni 27

Kompetenca e gjyqtarit të vetëm

1. Gjyqtari i vetëm mund ta deklarojë të papranueshëm ose të gregjistrojë një kërkesë të bërë në bazë të nenit 34, nëse një vendim i tillë mund të merret pa shqyrtim të mëtejshëm.
2. Vendimi është i formës së prerë.
3. Nëse një gjyqtar i vetëm nuk e deklaroi një kërkesë të papranueshme ose nuk e heq atë nga lista, ia paraqet kërkesën një komiteti ose një Dhomë për shqyrtim të mëtejshëm.

Neni 28

Kompetenca e komiteve

1. Në lidhje me një kërkesë të bërë në bazë të nenit 34, një komitet, me votë të njëzëshme:
  - a. mund ta deklarojë atë të papranueshme ose ta heqë atë nga lista e çështjeve, nëse një vendim i tillë mund të merret pa shqyrtim të mëtejshëm; ose
  - b. mund ta deklarojë atë të papranueshme dhe të nxjerrë në të njëjtën kohë një vendim mbi themelin e çështjes, nëse problemi i përfshirë në çështjen gjyqësore, përsa i takon interpretimit ose zbatimit të Konventës ose të protokolleve të saj, përbën objekt të një praktike të unifikuar të Gjykatës.
2. Vendimet në bazë të paragrafit 1 janë të formës së prerë.
3. Nëse gjyqtari i zgjedhur në emër të një Pale të Lartë Kontraktuese të interesuar nuk bën pjesë në komitet, komiteti mund ta ftojë atë gjyqtar në çdo fazë të gjykimit të zërë vendin e një prej anëtarëve të tij, duke marrë parasysh të gjithë faktorët përkatës, përfshirë këtu edhe faktin nëse ajo Palë ka kundërshtuar zbatimin e procedurës në bazë të paragrafit 1.b.

Neni 29

Vendimet e Dhomave mbi pranueshmërinë dhe themelin

1. Nëse nuk merret asnjë vendim në bazë të nenit 27 ose 28, Dhoma vendos në lidhje me pranueshmërinë dhe themelin e kërkesave individuale të bëra në bazë të nenit 34. Vendimi mbi pranueshmërinë mund të merret

veçmas.

2. Një Dhomë vendos mbi pranueshmërinë dhe themelin e kërkesave ndërshtetërore të paraqitura sipas nenit 33. Vendimi mbi pranueshmërinë merret veçmas përveç, kur gjykata, në raste përjashtimore, vendos ndryshe.

Neni 30

Heqja dorë nga juridiksioni në Dhomën e Madhe

Kur një çështje e mbetur pezull para një Dhomë ngre një problem serioz që prek interpretimin e Konventës ose të protokolleve të saj, ose kur zgjidhja e një çështjeje para Dhomës mund të ketë një rezultat të papajtueshëm me një vendim të dhënë më parë nga Gjykata, në çdo kohë para se të ketë dhënë vendimin e saj, Dhoma mund të heqë dorë nga juridiksioni në favor të Dhomës së Madhe, nëse asnjë prej palëve të çështjes nuk e kundërshton.

Neni 31

Kompetencat e Dhomës së Madhe

Dhoma e Madhe:

- a. vendos mbi kërkesat e paraqitura sipas nenit 33 ose nenit 34 kur një Dhomë ka hequr dorë nga juridiksioni sipas nenit 30 ose kur çështja i është referuar asaj sipas nenit 43;
- b. vendos për çështje që i referohen Gjykatës nga Komiteti i Ministrave në pajtim me nenin 46, paragrafi 4; dhe
- c. shqyrton kërkesat për opinionet këshilluese të paraqitura sipas nenit 47.

Neni 32

Juridiksioni i Gjykatës

1. Juridiksioni i Gjykatës shtrihet për të gjitha çështjet në lidhje me interpretimin dhe zbatimin e Konventës dhe të protokolleve që i referohen asaj sikurse parashikohet në nenet 33, 34, 46 dhe 47.
2. Gjykata vendos vetë në rast të mosmarrëveshjeve në lidhje me juridiksionin e saj.

Neni 33

Çështjet ndërshtetërore

Çdo Palë e Lartë Kontraktuese mund t'i referojë Gjykatës çdo shkelje të

pretenduar të dispozitave të Konventës dhe të protokolleve të saj nga një Palë tjetër e Lartë Kontraktuese.

Neni 34

Kërkesat individuale

Gjykata mund të marrë kërkesat nga çdo person, organizatë joqeveritare ose grup individësh që pretendojnë të jenë viktima të një shkeljeje nga një prej Palëve të Larta Kontraktuese të të drejtave të parashtruara në Konventë ose në protokollet e saj. Palët e Larta Kontraktuese zotohen të mos pengojnë në ndonjë mënyrë ushtrimin efektiv të kësaj të drejte.

Neni 35

Kushtet e pranueshmërisë

1. Gjykata mund të trajtojë çështjen vetëm pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet e brendshme ligjore sipas rregullave përgjithësisht të pranuar të të drejtës ndërkombëtare dhe brenda një periudhe prej gjashtë muajsh nga data në të cilën është marrë vendimi i formës së prerë.
2. Gjykata nuk merr në shqyrtim asnjë kërkesë individuale të paraqitur sipas nenit 34, kur:
  - a. është anonime; ose
  - b. është në thelb e njëjtë me një çështje të shqyrtuar më parë nga Gjykata ose që i është nënshtruar një procedure tjetër për zgjidhje ose hetim ndërkombëtar dhe nuk përmban fakte të reja përkatëse.
3. Gjykata deklaron çdo kërkesë individuale të bërë në bazë të nenit 34 të papranueshme, kur mendon se:
  - a. kërkesa është e papajtueshme me dispozitat e Konventës ose protokollet e saj, haptazi e paarsyetuar ose abuzim i së drejtës për kërkesë individuale; ose
  - b. kërkuuesi nuk ka pësuar ndonjë dëm të konsiderueshëm, përveç kur respektimi i të drejtave të njeriut sipas përcaktimit të Konventës dhe protokolleve të saj kërkon shqyrtimin e kërkesës në lidhje me themelin, me kusht që të mos rrëzojë asnjë çështje për këtë shkak nëse nuk është shqyrtuar si duhet nga një gjykatë kombëtare.
4. Gjykata rrëzon çdo kërkesë që e konsideron të papranueshme në zbatim

të këtij neni. Ajo mund ta bëjë këtë në çdo fazë të procedimit.

Neni 36

Ndërhyrja e palës së tretë

1. Në të gjitha çështjet para një Dhome ose Dhomës së Madhe, një Palë e Lartë Kontraktuese, shtetasi i së cilës është kërkues, ka të drejtë të paraqesë komente me shkrim dhe të marrë pjesë në seancë gjyqësore.

2. Kryetari i Gjykatës, në interes të administrimit të rregullt të drejtësisë, mund të ftojë çdo Palë Kontraktuese që nuk është palë në gjykim ose një person të interesuar që nuk është kërkues të paraqesë komente me shkrim ose të marrë pjesë në seanca.

3. Komisioneri për të Drejtat e Njeriut i Këshillit të Evropës mund të paraqesë komente me shkrim dhe të marrë pjesë në seanca në të gjitha çështjet para një Dhome ose Dhomës së Madhe.

Neni 37

Çregjistrimi i kërkesave

1. Në çdo fazë të procedimit, Gjykata mund të vendosë të çregjistrojë një kërkesë, kur rrethanat çojnë në përfundimin se:

a. kërkuesi nuk ka ndërmend ta vazhdojë çështjen; ose
b. çështja është zgjidhur; ose
c. për çdo arsye tjetër që, sipas Gjykatës, nuk justifikon vazhdimin e shqyrtimit të kërkesës.

Megjithatë, Gjykata vazhdon shqyrtimin e kërkesës kur këtë e kërkon respektimi i të drejtave të njeriut të garantuara nga Konventa dhe protokollet e saj.

2. Gjykata mund të vendosë rifutjen e një kërkesë në listën e çështjeve kur konsideron se rrethanat e justifikojnë këtë.

Neni 38

Shqyrtimi i çështjes

Gjykata e shqyrton çështjen së bashku me përfaqësuesit e palëve dhe, nëse është e nevojshme, ndërmerr një hetim, për kryerjen e efektshme të të cilit Palët e Larta Kontraktuese të interesuara ofrojnë të gjitha lehtësitë e nevojshme.

Neni 39

Zgjidhjet me pajtim

1. Në çdo fazë të gjykimit, Gjykata mund të vihet në dispozicion të palëve të interesuara, me qëllim që të arrihet një zgjidhje me pajtim për çështjen mbi bazën e respektimit të të drejtave të njeriut sipas përcaktimit në Konventë dhe protokollet e saj.

2. Gjykimi i zhvilluar sipas paragrafit 1 është konfidencial.

3. Nëse arrihet një zgjidhje me pajtim, Gjykata e çregjistron çështjen nga lista nëpërmjet një vendimi që kufizohet në një përmbledhje të shkurtër të themelit të çështjes dhe zgjidhjes së arritur.

4. Vendimi i përcillet Komitetit të Ministrave, i cili mbikëqyr zbatimin e kushteve të zgjidhjes me pajtim sipas përcaktimit në vendim.

Neni 40

Seancat publike dhe e drejta për t'u njohur me dokumentet

1. Seancat janë publike, përveç rasteve kur Gjykata në rrethana përjashtimore vendos ndryshe.

2. Dokumentet e dorëzuara në sekretari janë të hapura për publikun, përveç rasteve kur Kryetari i Gjykatës vendos ndryshe.

Neni 41

Shpërblimi i drejtë

Kur Gjykata konstaton se ka pasur një shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj dhe, nëse e drejta e brendshme e Palës së Lartë Kontraktuese lejon të bëhet vetëm një ndreqje e pjeshme, Gjykata, kur është e nevojshme, i akordon shpërblim të drejtë palës së dëmtuar.

Neni 42

Vendimet e Dhomave

Vendimet e Dhomave bëhen përfundimtare sipas dispozitave të nenit 44, paragrafi 2.

Neni 43

Kalimi i çështjes Dhomës së Madhe

1. Brenda një afati prej tre muajsh nga data e vendimit të një Dhome, çdo palë në çështje, në raste përjashtimore,

mund të kërkojë kalimin e saj në Dhomën e Madhe.

2. Kërkesa pranohet nga një kolegji prej pesë gjyqtarësh të Dhomës së Madhe, në qoftë se çështja ngre një problem serioz që ka të bëjë me interpretimin ose zbatimin e Konventës ose të protokolleve të saj, ose një çështje serioze të një rëndësie të përgjithshme.

3. Kur kolegji e pranon kërkesën, Dhoma e Madhe shprehet për çështjen me vendim.

Neni 44

Vendimet përfundimtare

1. Vendimi i Dhomës së Madhe është përfundimtar;

2. Vendimi i një Dhome bëhet përfundimtar

a. kur palët deklarojnë se nuk do të kërkojnë që çështja t'i kalojë Dhomës së Madhe; ose

b. kur nuk është kërkuar kalimi i çështjes në Dhomën e Madhe tre muaj pas datës së vendimit; ose

c. kur kolegji i Dhomës së Madhe rrëzon kërkesën për kalimin e çështjes, sipas nenit 43.

3. Vendimi përfundimtar botohet.

Neni 45

Arsyetimi i vendimeve

1. Vendimet përfundimtare, si dhe ato që deklarojnë pranueshmërinë ose papranueshmërinë e kërkesave, arsyetohen.

2. Në qoftë se vendimi nuk shpreh tërësisht ose pjesërisht mendimin e njëzëshëm të gjyqtarëve, çdo gjyqtar ka të drejtë të japë një mendim të veçantë.

Neni 46

Forca detyruese dhe ekzekutimi i vendimeve

1. Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të respektojnë vendimin e formës së prerë të Gjykatës në çdo çështje ku ato janë palë.

2. Vendimi i formës së prerë i Gjykatës i përcillet Komitetit të Ministrave, i cili mbikqyr ekzekutimin e tij.

3. Nëse Komiteti i Ministrave është i mendimit se mbikqyrja e ekzekutimit të një vendimi të formës së prerë pengohet nga një problem i interpretimit të vendimit, ai mund t'ia referojë çështjen Gjykatës për t'u shprehur me vendim për çështjen e interpretimit. Një vendim i tillë kërkon një shumicë prej dy të tretave të përfaqësuesve që kanë të drejtë të marrin pjesë në Komitetin e Ministrave.

4. Nëse Komiteti i Ministrave është i mendimit se një Palë e Lartë Kontraktuese refuzon të respektojë një vendim të formës së prerë të Gjykatës në një çështje ku ajo është palë, pasi t'i ketë dërguar një njoftim formal asaj Pale dhe me vendim që merret me një shumicë prej dy të tretave të përfaqësuesve që marrin pjesë në të, mund t'ia referojë Gjykatës problemin nëse Pala e ka përmbushur detyrimin e saj në bazë të paragrafit 1.

5. Nëse Gjykata gjen një shkelje të paragrafit 1, ajo ia referon çështjen Komitetit të Ministrave për shqyrtimin e masave që duhen marrë. Nëse Gjykata nuk gjen asnjë shkelje të paragrafit 1, ajo ia referon çështjen Komitetit të Ministrave, i cili e mbyll shqyrtimin e çështjes.

Neni 47

Mendimet këshillimore

1. Gjykata, me kërkesë të Komitetit të Ministrave, mund të japë mendime këshillimore për çështje ligjore që lidhen me interpretimin e Konventës dhe të protokolleve të saj.

2. Mendime të tilla nuk trajtojnë asnjë çështje që lidhet me përmbajtjen dhe shtrirjen e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në Titullin I të Konventës dhe në protokollin e saj, ose me ndonjë çështje tjetër të cilën Gjykata ose Komiteti i Ministrave mund të shqyrtojë si pasojë e paraqitjes së ndonjë kërkesë në pajtim me Konventën.

3. Vendimi i Komitetit të Ministrave për t'ia kërkuar Gjykatës mendime këshillimore merret me votën e shumicës së përfaqësuesve që kanë të drejtë të marrin pjesë në të.

Neni 48

Juridiksioni këshillimor i Gjykatës

Gjykata vendos nëse kërkesa për mendim këshillimor që paraqitet nga Komiteti i Ministrave është në kompetencën e saj, siç përcaktohet në nenin 47.

Neni 49

Arsyetimi i mendimeve këshillimore

1. Mendimet këshillimore të Gjykatës arsyetohen.

2. Në qoftë se mendimi këshillimor nuk shpreh tërësisht ose pjesërisht mendimin e njëzëshëm të gjyqtarëve, çdo gjyqtar ka të drejtë të japë një mendim të veçantë.

3. Mendimet këshillimore të Gjykatës i komunikohen Komitetit të Ministrave.

Neni 50

Shpenzimet për Gjykatën

Shpenzimet për Gjykatën mbulohen nga Këshilli i Evropës.

Neni 51

Privilegjet dhe imunitetet e gjyqtarëve

Gjyqtarët, gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre, gëzojnë privilegjet dhe imunitetet e parashikuara në Nenin 40 të Statutit të Këshillit të Evropës dhe në marrëveshjet e lidhura në zbatim të këtij neni.

Titulli III

Dispozita të ndryshme

Neni 52

Hetimet e Sekretarit të Përgjithshëm

Çdo Palë e Lartë Kontraktuese, me kërkesë të Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, jep shpjegim mbi mënyrën se si e drejta e saj e brendshme siguron zbatimin efektiv të të gjitha dispozitave të Konventës.

Neni 53

Mbrojtja e të drejtave ekzistuese të njeriut

Asnjë nga dispozitat e kësaj Konvente nuk duhet të interpretohet sikur kufizon ose cenon të drejtat e njeriut dhe liritë themelore që mund të sigurohen nga legjislacioni i çdo Pale të Lartë Kontraktuese ose nga çdo marrëveshje tjetër në të cilën kjo Pale e Lartë Kontraktuese është palë.

Neni 54

Kompetencat e Komitetit të Ministrave

Asnjë dispozitë e kësaj Konvente nuk cenon kompetencat që Statuti i Këshillit të Evropës i jep Komitetit të Ministrave.

Neni 55

Përrjashtimi i mjeteve të tjera të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve

Me përjashtim të ndonjë marrëveshjeje të veçantë, Palët e Larta Kontraktuese heqin dorë reciprokisht nga përfitimi prej traktateve, konventave ose deklaratave në fuqi ndërmjet tyre, për të zgjidhur me anë të ankimit, mosmarrëveshjet që rrjedhin nga interpretimi ose zbatimi i kësaj Konvente, në mënyra të ndryshme nga ato që parashikon Konventa në fjalë.

Neni 56

Zbatimi territorial

1. Çdo Shtet, në momentin e ratifikimit ose në çdo moment tjetër të mëvonshëm, mund të deklarojë me njoftim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës se kjo Konventë, në bazë të paragrafit 4 të këtij neni, do të zbatohet mbi të gjitha territoret ose mbi secilin nga territoret për marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilave është përgjegjës.

2. Konventa do të zbatohet për territorin ose territoret e caktuara në

njoftim, tridhjetë ditë pas datës në të cilën Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do të ketë marrë njoftim.

3. Në territoret e lartpërmendura, dispozitat e kësaj Konvente do të zbatohen duke marrë parasysh nevojat vendore.

4. Çdo Shtet, i cili ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin e parë të këtij neni, në çdo rast të mëvonshëm, mund të deklarojë në emër të një ose më shumë territoreve të përmendur në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e Gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të individëve, të organizatave joqeveritare ose të grupeve të individëve të parashikuara në nenin 34 të kësaj Konvente.

Neni 57

Rezervat

1. Çdo Shtet, në momentin e nënshkrimit të kësaj Konvente ose të dorëzimit të instrumentit të tij të ratifikimit, mund të formulojë ndonjë rezervë në lidhje me një dispozitë të veçantë të Konventës, në shkallën që një ligj në fuqi në atë kohë në territorin e tij nuk është në përputhje me këtë dispozitë. Sipas këtij neni, nuk lejohen rezervat me karakter të përgjithshëm.

2. Çdo rezervë e bërë në përputhje me këtë nen duhet të përmbajë një deklaratë të shkurtër të ligjit në fjalë.

Neni 58

Denoncimi

1. Një Palë e Lartë Kontraktuese mund të denoncojë këtë Konventë, vetëm pas kalimit të pesë vjetëve nga data e hyrjes së Konventës në fuqi për këtë palë dhe me një njoftim paraprak prej gjashtë muajsh drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, i cili informon Palët e tjera të Larta Kontraktuese.

2. Ky denoncim nuk mund të ketë si pasojë çlirimin e Palës së Lartë

Kontraktuese në fjalë nga detyrimet e saj sipas kësaj Konvente lidhur me çdo akt që, po të përbëjë shkelje të këtyre detyrimeve, mund të jenë kryer nga ajo përpara datës në të cilën denoncimi hyn në fuqi.

3. Çdo Palë e Lartë Kontraktuese që pushon së qënuri Anëtare e Këshillit të Evropës, pushon gjithashtu së qënuri Palë në këtë Konventë nën të njëjtat kushte.

4. Konventa mund të denoncohet në përputhje me dispozitat e paragrafëve të mëparshëm përsa i përket çdo territori për të cilin ajo ka qenë deklaruar të zbatohet në bazë të nenit 56.

Neni 59

Nënshkrimi dhe ratifikimi

1. Kjo Konventë është e hapur për nënshkrimin e Anëtarëve të Këshillit të Evropës. Ajo duhet të ratifikohet. Ratifikimet dorëzohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

2. Bashkimi European mund të aderojë në këtë Konventë.

3. Kjo Konventë hyn në fuqi pas dorëzimit të dhjetë instrumenteve të ratifikimit.

4. Për çdo nënshkrues që do ta ratifikojë më vonë, Konventa do të hyjë në fuqi në datën e dorëzimit të instrumentit të ratifikimit prej tij.

5. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës njofton të gjithë Anëtarët e Këshillit të Evropës për hyrjen në fuqi të Konventës, për emrat e Palëve të Larta Kontraktuese që e kanë ratifikuar, si dhe për dorëzimin e mëvonshëm të çdo instrumenti ratifikimi.

Bërë në Romë, më 4 Nëntor 1950, në frëngjisht dhe anglisht, të dy tekstet janë njëloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila dorëzohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilit nënshkrues.

Protokoll Nr. 1 i Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive themelore

Paris, 20. III.1952

Qeveritë nënshkruese, Anëtare të Këshillit të Evropës,

Të vendosura që të marrin masa për të siguruar zbatimin kolektiv të disa të drejtave dhe lirive të tjera nga ato të përfshira në Seksionin I të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (në vijim e referuar si "Konventa"),
Kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Mbrojtja e pronës

Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë e tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

Megjithatë, dispozitat e mëparshme nuk çenojnë të drejtën e Shteteve për të zbatuar ligje, që ato i çmojnë të nevojshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagimin e taksave ose të kontributeve ose të gjobave të tjera.

Neni 2

E drejta për arsim

Askujt nuk mund t'i mohohet e drejta për arsimim. Shteti, në ushtrimin e funksioneve që merr përsipër në fushën e edukimit dhe të arsimit, respekton të drejtën e prindërve për të siguruar këtë edukim dhe arsim në përputhje me bindjet e tyre fetare dhe filozofike.

Neni 3

E drejta për zgjedhje të lira

Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjen e organit ligjvënës.

Neni 4

Zbatimi territorial

Çdo Palë e Lartë Kontraktuese, në momentin e nënshkrimit ose të ratifikimit të këtij Protokollit ose në çdo moment tjetër të mëvonshëm, mund t'i komunikojë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës një deklaratë, ku cakton masën në të cilën ajo merr përsipër të zbatojë dispozitat e këtij Protokollit në territoret e përmendura në deklaratën në fjalë, marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilave ajo siguron.

Çdo Palë e Lartë Kontraktuese që ka komunikuar një deklaratë në bazë të paragrafit të mësipërm, mund të komunikojë herë pas here një deklaratë të mëtejshme që ndryshon përmbajtjen e çdo deklarate të mëparshme ose që i jep fund zbatimit të dispozitave të këtij Protokollit mbi çdo territor.

Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen, do të konsiderohet të jetë bërë në përputhje me paragrafin (1) të nenit 56 të Konventës.

Neni 5

Marrëdhënia me Konventën

Palët e Larta Kontraktuese do t'i konsiderojnë nenet 1, 2, 3 dhe 4 të këtij Protokollit si nene shtesë të Konventës dhe për pasojë do të zbatohen të gjitha dispozitat e Konventës.

Neni 6

Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll do të jetë i hapur për nënshkrim për anëtarët e Këshillit të Evropës, nënshkrues të Konventës; ai do të ratifikohet njëkohësisht me Konventën ose pas ratifikimit të saj. Ai do të hyjë në fuqi pas depozitimit të dhjetë instrumenteve të ratifikimit. Për çdo nënshkrues që do ta ratifikojë më vonë, Protokollit do të hyjë në fuqi në datën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit.

Instrumentet e ratifikimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, i cili do t'u bëjë të njohur të gjithë Anëtarëve emrat e atyre që e kanë ratifikuar.

Bërë në Paris, më 20 mars 1952, në frëngjisht dhe anglisht, të dy tekstet

janë njëloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilës Qeveri nënshkruese.

Protokolli Nr. 4 i Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive themelore, i cili siguron disa të drejta dhe liri të tjera nga ato që përfshihen tashmë në Konventën dhe në Protokollin e parë të Konventës

Strasbourg, 16. IX. 1963

Qeveritë nënshkruese, Anëtare të Këshillit të Evropës,

Të vendosura që të marrin masat e përshtatshme për të siguruar zbatimin e përbashkët të të drejtave dhe lirive, të tjera nga ato që përfshihen tashmë në Pjesën 1 të Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (e quajtur më poshtë "Konventa") dhe nenet 1 deri 3 të Protokollit të Parë të Konventës, të nënshkruar në Paris më 20 mars 1952, Kanë rënë dakord për sa vijon:

Neni 1

Ndalimi i burgimit për borxhe

Askujt nuk mund t'i hiqet liria për arsyen e thjeshtë, se nuk është në gjendje të përmbushë një detyrim kontraktor.

Neni 2

Liria e lëvizjes

1. Kushdo që ndodhet në mënyrë të ligjshme në territorin e një Shteti ka të drejtë, brenda këtij territori, të lëvizë lirisht në të dhe të zgjedhë lirisht vendbanimin e tij.
2. Çdo person është i lirë të largohet nga çdo vend, duke përfshirë të tijin.
3. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk mund të bëhet objekt i kufizimeve të tjera nga ato të parashikuara në ligj dhe të domosdoshme në një shoqëri demokratike për sigurimin kombëtar ose sigurinë publike, ruajtjen e rendit publik,

parandalimin e veprave penale, mbrojtjen e shëndetit apo të moralit, ose mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të të tjerëve.

4. Të drejtat e parashtruara në paragrafin 1, në disa fusha të caktuara, mund t'u nënshtrohen disa kufizimeve të vendosura në përputhje me ligjin dhe të justifikuara nga interesi publik në një shoqëri demokratike.

Neni 3

Ndalimi i dëbimit të shtetasve

1. Askush nuk mund të dëbohet, me anë të një mase individuale ose kolektive, nga territori i Shtetit, shtetas i të cilit ai është.
2. Askujt nuk mund t'i hiqet e drejta për të hyrë në territorin e Shtetit, shtetas i të cilit ai është.

Neni 4

Ndalimi i dëbimit kolektiv të të huajve

Dëbimi kolektiv i të huajve është i ndaluar.

Neni 5

Zbatimi territorial

1. Çdo Palë e Lartë Kontraktuese, në çastin e nënshkrimit ose të ratifikimit të këtij Protokollin ose në çdo çast tjetër të mëvonshëm, mund t'i komunikojë

Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës një deklaratë, ku përcakton masën në të cilën ajo merr përsipër të zbatojë dispozitat e këtij Protokoll në territoret e përmendura në deklaratën në fjalë, marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilave ajo siguron.

2. Çdo Palë e Lartë Kontraktuese që ka komunikuar një deklaratë në bazë të paragrafit të mësipërm, herë pas here, mund të komunikojë një deklaratë të re që ndryshon termat e çdo deklarate të mëparshme ose që i jep fund zbatimit të dispozitave të këtij Protokoll mbi një territor çfarëdo.

3. Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen do të konsiderohet e bërë në përputhje me paragrafin 1 të Nenit 56 të Konventës.

4. Territori i çdo Shteti për të cilin gjen zbatim ky Protokoll, në bazë të ratifikimit ose të pranimit të tij nga Shteti në fjalë dhe secili nga territoret për të cilin ky Protokoll gjen zbatim, në bazë të një deklarate të nënshkruar nga Shteti në fjalë sipas këtij neni, do të konsiderohen si territore më vete në vështrim të referencave që u bëhet territorit të një Shteti në Nenet 2 dhe 3.

5. Çdo Shtet, që ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin 1 apo 2 të këtij Neni, në çdo çast të mëvonshëm, mund të deklarojë në emër të një ose më shumë territore të parashikuara në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e Gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të personave fizikë, të organizmave joqeveritare ose të grupeve të individëve, siç parashikohet në Nenin 34 të Konventës, në lidhje me të gjitha ose Nenet 1 deri 4 të këtij Protokoll.

Protokoll Nr.6 i Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive themelore në lidhje me heqjen e dënimit me vdekje

Strasbourg, 28. IV. 1983

Shtetet Anëtare të Këshillit të Europës, nënshkruese të këtij Protokoll të Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (në vijim referuar si "Konventa"),

Duke marrë parasysh se zhvillimet e ndodhura në shumë shtete anëtare të

Neni 6

Marrëdhëniet me Konventën

Palët e Larta Kontraktuese do t'i konsiderojnë nenet 1 deri 5 të këtij Protokoll si Nene shtesë të Konventës dhe për pasojë të gjitha dispozitat e Konventës do të zbatohen në lidhje me to.

Neni 7

Nënshkrimi dhe ratifikimi

1. Ky Protokoll u paraqitet për nënshkrim anëtarëve të Këshillit të Evropës, nënshkrues të Konventës; ai do të ratifikohet njëkohësisht me Konventën ose pas ratifikimit të Konventës. Ai do të hyjë në fuqi pas depozitimit të dhjetë instrumenteve të ratifikimit. Për çdo nënshkrues që do ta ratifikojë më vonë, Protokoll do të hyjë në fuqi në datën e depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit.

2. Instrumentet e ratifikimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, i cili do të informojë të gjithë Anëtarët për emrat e atyre që e kanë ratifikuar.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, rregullisht të autorizuar për këtë qëllim, kanë nënshkruar këtë Protokoll.

Bërë në Strasburg, më 16 shtator 1963, në Anglisht dhe Frëngjisht, të dy tekstet janë njëloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilit shtet nënshkrues.

Këshillit të Evropës tregojnë një prirje të përgjithshme në favor të heqjes së dënimit me vdekje, Kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Heqja e dënimit me vdekje

Dënimi me vdekje hiqet. Askush nuk mund të dënohet me një dënim të tillë, as të ekzekutohet.

Neni 2

Dënimi me vdekje në kohë lufte

Një shtet mund të parashikojë në legjislacionin e tij dënimin me vdekje për akte të kryera në kohë lufte ose rreziku shumë të afërt të luftës; një dënim i tillë do të zbatohet vetëm në rastet e parashikuara nga ky legjislacion dhe në përputhje me dispozitat e tij. Ky shtet do t'i komunikojë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës dispozitat përkatëse të legjislacionit në fjalë.

Neni 3

Ndalimi i derogimeve

Asnjë derogim nuk lejohet në lidhje me dispozitat e këtij Protokoll në bazë të nenit 15 të Konventës.

Neni 4

Ndalimi i rezervave

Asnjë rezervë nuk pranohet në lidhje me dispozitat e këtij Protokoll në bazë të nenit 57 të Konventës.

Neni 5

Zbatimi territorial

1. Çdo shtet, në momentin e nënshkrimit ose të dorëzimit të instrumentit të tij të ratifikimit, pranimit ose miratimit, mund të caktojë territorin ose territoret në lidhje me të cilët do të gjejë zbatim ky Protokoll.

2. Çdo shtet, në çdo kohë të mëpasme mund ta shtrijë zbatimin e këtij Protokoll në lidhje me çdo territor tjetër të përcaktuar në një deklaratë drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës. Protokoll do të hyjë në fuqi në lidhje me këtë territor ditën e parë të muajit që do të pasojë datën e marrjes së deklaratës nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafëve të mësipërm do të mund të tërhiqet, në lidhje me çdo territor të caktuar në atë deklaratë, me një njoftim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm. Tërheqja do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason datën e marrjes së njoftimit nga ana e Sekretarit të Përgjithshëm.

Neni 6

Marrëdhëniet me Konventën

Shtetet Palë do t'i konsiderojnë nenet 1 deri 5 të këtij Protokoll si nene shtesë të Konventës dhe për pasojë do të zbatohen të gjitha dispozitat e Konventës.

Neni 7

Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll është i hapur për nënshkrim nga Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të Konventës. Ai do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Një Shtet anëtar i Këshillit të Evropës nuk mund ta ratifikojë, pranojë ose miratojë këtë Protokoll pa ratifikuar paraprakisht ose njëkohësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, të pranimit ose të miratimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

Neni 8

Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason datën në të cilën pesë Shtete anëtare të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për t'u lidhur me Protokollin, sipas dispozitave të nenit 7.

2. Për çdo Shtet anëtar që do të shprehë më vonë pëlqimin e tij për t'u lidhur me Protokollin, ky do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason datën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose miratimit.

Neni 9

Funksionet e depozitarit

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do t'i njoftojë Shtetet anëtare të Këshillit:

a. për çdo nënshkrim;

- b. për dorëzimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose miratimi;
- c. për çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij Protokoll sipas neneve 5 dhe 8;
- d. për çdo akt, njoftim ose komunikim tjetër lidhur me këtë Protokoll.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, të autorizuar rregullisht për këtë qëllim, nënshkruajnë këtë Protokoll.

Bërë në Strasburg, më 28 Prill 1983, në anglisht dhe frëngjisht, të dy tekstet janë njëloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilit Shtet anëtar të Këshillit të Evropës.

Protokoll Nr. 7 i Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive themelore

Shtetet Anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të këtij Protokoll,

Të vendosura që të marrin masat e përshtatshme për të siguruar garancinë kolektive të disa të drejtave dhe lirive nga Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (në vijim e referuar si "Konventa")

Kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Garancitë procedurale në lidhje me dëbimin e të huajve

1. Një i huaj me qëndrim të rregullt në territorin e një Shteti nuk mund të dëbohet, veçse në zbatim të një vendimi të marrë në përputhje me ligjin dhe duhet të ketë mundësi:

- a. të parashtrijë arsyet kundër dëbimit të tij,
- b. të kërkojë shqyrtimin e çështjes së tij, dhe
- c. të përfaqësohet për këto qëllime përpara autoritetit kompetent ose një ose disa persona të caktuar nga ky autoritet.

2. Një i huaj mund të dëbohet përpara ushtrimit të të drejtave të renditura në paragrafin 1.a, b dhe c të këtij neni, kur ky dëbim është i domosdoshëm në interes të rendit publik ose është bërë për arsye të sigurisë kombëtare.

Neni 2

E drejta e apelit në çështjet penale

1. Çdo person i shpallur fajtor për një

vepër penale nga një gjykatë ka të drejtë të paraqesë për shqyrtim përpara një gjykate më të lartë deklarimin e fajësisë ose dënimit. Ushtrimi i kësaj të drejte, duke përfshirë shkaqet për të cilat ajo mund të ushtrohet, përcaktohet me ligj.

2. Nga kjo e drejtë mund të ketë përjashtime për vepra të lehta penale, siç përcaktohen me ligj, ose kur i interesuari ka qenë gjykuar në shkallë të parë nga gjykata më e lartë, ose shpallur fajtor dhe dënuar në vijim të një apeli kundër pafajësisë së tij.

Neni 3

Kompensimi për dënimin e padrejtë

Kur një person është dënuar për një vepër penale me vendim të formës së prerë dhe kur ky dënim është anuluar më vonë, ose në rast faljeje, për shkak të një fakti të ri ose të zbuluar rishtazi që provon një gabim gjyqësor, personi që ka pësuar ndëshkimin për arsye të këtij dënimi, zhdëmtohet sipas ligjit ose praktikës në fuqi në Shtetin në fjalë, me përjashtim të rastit kur është provuar se moszbulimi në kohën e duhur i faktit të panjohur është shkaktuar tërësisht ose pjesërisht prej personit në fjalë.

Neni 4

E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë

1. Askush nuk mund të ndiqet ose të dënohet penalisht nga juridiksioni i të

njëtit Shtet për një vepër për të cilën ai më parë ka qenë shpallur i pafajshëm ose dënuar me një vendim gjyqësor të formës së prerë, në përputhje me ligjin dhe procedurën penale të atij Shteti.

2. Dispozitat e paragrafit të mësipërm nuk pengojnë rihapjen e procesit, në përputhje me ligjin dhe procedurën penale të Shtetit të interesuar, në rast se fakte të reja ose të zbuluara rishtazi, ose një mangësi themelore në procedimet e mëparshme janë të një natyre të tillë që mund të cenojnë vendimin e dhënë.

3. Asnjë derogim nuk lejohet për këtë nen në përputhje me nenin 15 të Konventës.

Neni 5

Barazia ndërmjet bashkëshortëve

Bashkëshortët gëzojnë barazinë e të drejtave dhe të përgjegjësisive me karakter civil midis tyre, si dhe në marrëdhëniet me fëmijët e tyre, në lidhje me martesën, gjatë martesës dhe gjatë zgjidhjes së saj. Ky nen nuk i pengon Shtetet që të marrin masat e nevojshme në interes të fëmijëve.

Neni 6

Zbatimi territorial

1. Çdo Shtet, në momentin e nënshkrimit ose të dorëzimit të instrumentit të tij të ratifikimit, të pranimi ose të miratimit, mund të caktojë territorin ose territoret në të cilët do të gjejë zbatim ky Protokoll, duke përcaktuar masën në të cilën ai merr përsipër të zbatojë dispozitat e këtij Protokoll në këtë ose këto territore.

2. Çdo Shtet, me anë të një deklarate drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, mund ta shtrijë zbatimin e këtij Protokoll në lidhje me çdo territor tjetër të specifikuar në deklaratë. Në lidhje me këtë territor, Protokoll hyn në fuqi ditën e parë të muajit që pason kalimin e një periudhe prej dy muajsh nga data e marrjes së deklaratës nga ana e Sekretarit të Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafëve të mësipërm mund të tërhiqet ose të ndryshohet, në lidhje me çdo territor të caktuar në atë deklaratë,

me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm. Tërheqja ose ndryshimi hyn në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

4. Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen do të konsiderohet e bërë në përputhje me paragrafin 1 të nenit 56 të Konventës.

5. Territori i çdo Shteti për të cilin gjen zbatim ky Protokoll në bazë të ratifikimit, pranimi ose miratimit të tij nga Shteti në fjalë dhe secili nga territoret për të cilin ky Protokoll gjen zbatim në bazë të një deklarate të nënshkruar nga Shteti në fjalë në përputhje me këtë nen, mund të konsiderohen si territore më vete duke marrë parasysh referimin që i bëhet territoreve të një Shteti në nenin 1.

6. Çdo Shtet që ka bërë deklaratë sipas paragrafit 1 ose 2 të këtij neni, në çdo kohë të mëpasme, mund të deklarojë në lidhje me një ose më shumë territore të parashikuara në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e Gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të personave fizikë, të organizmave joqeveritare ose të grupeve të individëve, siç parashikohet në nenin 34 të Konventës, në lidhje me nenet 1 deri 5 të këtij Protokoll.

Neni 7

Marrëdhënia me Konventën

Shtetet Palë do t'i konsiderojnë nenet 1 deri 6 të këtij Protokoll si nene shtesë të Konventës dhe, për pasojë zbatohen të gjitha dispozitat e Konventës.

Neni 8

Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll është i hapur për nënshkrim për Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të Konventës. Ai do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimi ose miratimit. Një Shtet anëtar i Këshillit të Evropës nuk mund ta ratifikojë, pranojë ose miratojë këtë Protokoll pa ratifikuar paraprakisht ose njëkohësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, pranimi ose miratimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të

Këshillit të Evropës.

Neni 9

Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës në të cilën shtatë Shtete anëtare të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për t'u lidhur me Protokollin, sipas dispozitave të nenit 8.

2. Për çdo Shtet anëtar që do të shprehë më vonë pëlqimin e tij për t'u lidhur me Protokollin, ky i fundit do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose miratimit.

Neni 10

Funksionet e depozitarit

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të

Evropës njofton të gjithë Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës:

- a. për çdo nënshkrim;
- b. për depozitimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose miratimi;
- c. për çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij Protokollit në përputhje me nenet 6 dhe 9;
- d. për çdo akt, njoftim ose deklaratë tjetër që ka lidhje me këtë Protokoll.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, të autorizuar rregullisht për këtë qëllim, nënshkruajnë këtë Protokoll.

Bërë në Strasburg, më 22 nëntor 1984, në anglisht dhe frëngjisht, të dy tekstet janë njëloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilit Shtet Anëtar të Këshillit të Evropës.

Protokollin Nr.12 i Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive themelore

Romë, 4. XI. 2000

Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të këtij protokollit,

Duke pasur parasysh parimin themelor, sipas të cilit të gjithë personat janë të barabartë para ligjit dhe kanë të drejtë për një mbrojtje të njëjtë nga ligji,

Të vendosur për të ndërmarrë hapa të mëtejshëm për të nxitur barazinë e të gjithë personave nëpërmjet zbatimit kolektiv të një ndalimi të përgjithshëm të diskriminimit në kuadrin e Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (në vijim referuar si "Konventa");

Duke ripohuar që parimi i mosdiskriminimit nuk i ndalon Shtetet Palë të marrin masa me qëllim që të nxisin një barazi të plotë dhe efektive, me kusht që këto masa të kenë një justifikim të arsyeshëm dhe objektiv, Kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Ndalimi i përgjithshëm i diskriminimit

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës në të cilën shtatë Shtete anëtare të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për t'u lidhur me Protokollin, sipas dispozitave të nenit 8.
2. Askush nuk duhet të diskriminohet nga një autoritet publik për ndonjë nga arsyet e parashikuara në paragrafin 1.

Neni 2

Zbatimi territorial

1. Çdo Shtet, në momentin e nënshkrimit ose depozitimit të instrumenteve të ratifikimit, pranimit

ose miratimit, mund të caktojë territorin ose territoret në të cilat ky Protokoll gjen zbatim.

2. Çdo Shtet, në çdo kohë të mëpasme, mund ta shtrijë zbatimin e këtij Protokoll në lidhje me çdo territor tjetër të specifikuar në një deklaratë drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës,. Në lidhje me këtë territor, Protokoll hyn në fuqi ditën e parë të muajit që pason kalimin e një periudhe prej tre muajsh nga data e marrjes së njoftimit nga ana e Sekretarit të Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafëve të mësipërm mund të tërhiqet ose të ndryshohet, në lidhje me çdo territor të caktuar në atë deklaratë, me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës. Tërheqja ose ndryshimi hyn në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej tre muajsh pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

4. Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen do të konsiderohet e bërë në përputhje me paragrafin 1 të nenit 56 të Konventës.

5. Çdo Shtet që ka bërë deklaratë sipas paragrafit 1 ose 2 të këtij neni, në çdo kohë të mëpasme, mund të deklarojë në lidhje me një ose më shumë territore të parashikuara në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e Gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të individëve, organizatave joqeveritare ose të grupeve të individëve, siç parashikohet në nenin 34 të Konventës në lidhje me nenin 1 të këtij Protokoll.

Neni 3

Marrëdhënia me Konventën

Shtetet Palë do t'i konsiderojnë dispozitat e neneve 1 dhe 2 të këtij Protokoll si nene shtesë të Konventës dhe, për pasojë do të zbatohen të gjitha dispozitat e Konventës.

Neni 4

Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll është i hapur për nënshkrim nga Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të Konventës. Ai i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose

miratimit. Një Shtet anëtar i Këshillit të Evropës nuk mund ta ratifikojë, pranojë ose miratojë këtë Protokoll pa ratifikuar paraprakisht ose njëkohësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose miratimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

Neni 5

Hyrja në fuqi

Ky Protokoll është i hapur për nënshkrim nga Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të Konventës. Ai i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Një Shtet anëtar i Këshillit të Evropës nuk mund ta ratifikojë, pranojë ose miratojë këtë Protokoll pa ratifikuar paraprakisht ose njëkohësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose miratimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej tre muajsh pas datës në të cilën dhjetë Shtete anëtare të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për t'u lidhur me Protokollin, sipas dispozitave të nenit 4.

2. Për çdo Shtet anëtar që do të shprehë më vonë pëlqimin e tij për t'u lidhur me këtë Protokoll, ky do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej tre muajsh pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit ose miratimit.

Neni 6

Funksionet e depozitarit

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës njofton të gjithë Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës:

- për çdo nënshkrim;
- për depozitimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose miratimi;
- për çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij Protokoll në përputhje me nenet 2 dhe 5;
- për çdo akt, njoftim ose deklaratë tjetër që ka lidhje me këtë Protokoll.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, të autorizuar rregullisht për këtë qëllim, kanë nënshkruar këtë Protokoll.

Bërë në Romë, më 4 nëntor 2000, në

anglisht dhe frëngjisht, të dy tekstet janë njëlloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i

Përgjithshëm i Këshillit të Evropës i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilit Shtet Anëtar të Këshillit të Evropës.

Protokolli Nr.13 i Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive themelore në lidhje me heqjen e dënimit me vdekje në çdo rrethanë

Vilinius, 3. V. 2002

Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të këtij protokollit,

Të bindur se e drejta e çdokujt për jetën është një vlerë themelore në një shoqëri demokratike dhe se shfuqizimi i dënimit me vdekje është thelbësor për mbrojtjen e kësaj të drejte dhe për njohjen e plotë të dinjitetit që i përket të gjitha qenieve njerëzore;

Duke dëshiruar që të përforcojnë mbrojtjen e së drejtës së jetës të garantuar nga Konventa për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (tani e tutje e quajtur "Konventa");

Duke vënë re se Protokolli Nr. 6 i Konventës, në lidhje me Heqjen e Dënimit me Vdekje, i nënshkruar në Strasburg, më 28 prill 1983, nuk e përjashton dënimin me vdekje në lidhje me akte të kryera në kohë lufte ose rreziku shumë të afërt të luftës;

Të vendosur për të ndërmarrë një hap përfundimtar me qëllim shfuqizimin e dënimit me vdekje në çdo rrethanë, Kanë rënë dakord për sa vijon:

Neni 1

Heqja e dënimit me vdekje

Dënimi me vdekje hiqet. Askush nuk mund të dënohet me një dënim të tillë dhe as të ekzekutohet.

Neni 2

Ndalimi i derogimeve

Asnjë derogim nuk lejohet në lidhje me dispozitat e këtij Protokollit, në bazë të nenit 15 të Konventës.

Neni 3

Ndalimi i rezervave

Asnjë rezervë nuk pranohet në lidhje me dispozitat e këtij Protokollit në bazë të nenit 57 të Konventës.

Neni 4

Zbatimi territorial

1 Çdo shtet, në çastin e nënshkrimit ose të depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit, të pranimit ose të miratimit, mund të caktojë territorin ose territoret në lidhje me të cilët do të gjejë zbatim ky Protokoll.

2 Çdo shtet, në çdo kohë të mëvonshme, mund ta shtrijë zbatimin e këtij Protokollit në lidhje me çdo territor tjetër të përcaktuar në një deklaratë të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës. Në lidhje me këtë territor, Protokollit hyn në fuqi ditën e parë të muajit që pason kalimin e një periudhe prej tre muajsh nga data e marrjes së njoftimit nga ana e Sekretarit të Përgjithshëm.

3 Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafëve të mësipërm mund të tërhiqet ose të ndryshohet, në lidhje me çdo territor të caktuar në atë deklaratë, me anë të një njoftimi drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës. Tërheqja ose ndryshimi hyn në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej tre muajsh pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 5

Marrëdhëniet me Konventën

Shtetet Palë do t'i konsiderojnë nenet 1 deri 4 të këtij Protokoll si nene shtesë të Konventës dhe, për pasojë, të gjitha dispozitat e Konventës do të zbatohen në lidhje me to.

Neni 6

Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll u paraqitet për nënshkrim Shteteve anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të Konventës. Ai i nënshtrohet ratifikimit, pranimi ose miratimit. Një Shtet anëtar i Këshillit të Evropës nuk mund ta ratifikojë, ta pranojë ose ta miratojë këtë Protokoll pa ratifikuar paraprakisht ose njëkohësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, të pranimi ose të miratimit, do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

Neni 7

Hyrja në fuqi

1 Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej tre muajsh pas datës në të cilën dhjetë Shtete anëtare të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për të qenë të detyruar nga Protokoll, sipas dispozitave të nenit 6.

2 Për çdo Shtet anëtar që do të

shprehë më vonë pëlqimin e tij për të qenë të detyruar nga ky Protokoll, ky i fundit do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej tre muajsh pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, të pranimi ose të miratimit.

Neni 8

Funksionet e depozitarit

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës njofton të gjithë Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës:

a për çdo nënshkrim;

b për depozitim e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose miratimi;

c për çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij Protokoll në përputhje me nenet 4 dhe 7;

d any për çdo akt, njoftim ose deklaratë tjetër që ka lidhje me këtë Protokoll.

Në dëshmi të kësaj, të nënshkruarit, rregullisht të autorizuar për këtë qëllim, e nënshkruan këtë Protokoll.

Bërë në Vilnius, më 3 maj 2002, në frëngjisht dhe anglisht, të dy tekstet janë njëloj autentikë, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës i dërgon kopje të njësuara me origjinalin secilit Shtet anëtar të Këshillit të Evropës.